

# Latweefchu Awifes.

Ur augtas Gewefchanas = Rummissiones fixau un nowehleschanu.

Nr. 26. Zettortdeenâ 28tâ Zuhni 1828.

No semmes-tribzeschanas.

Mehs isgahjuschâ seemâ par laika nepastah-wibu daschureit effam brihnijschees, redsejuschî, ka weenâ paschâ neddelâ lohti leela falna ar mihtstu un leetutainu laiku pahrimihjâhs, un dasch labs zilweks gann buhs prassijis: fâ tas nahk, ka taggad muhsu seemas tahdâs mihtstas woi nepastahwigas irr, drihs uskriht, drihs affal noet? un ka zittâs weetas leels sneega truhlums rahdâhs, tã ka wiffi darbi ar ratteem jadarr, kamehr zittôs gabbalôs sneega papilnam? Grubti gan irr, us tahdahm jautaschanahm ittin pilnigi atbildeht, jo neweens zilweks nespehj, wiffus dabbas-dsillumus, jeb Deewa-padohmus isdib-binaht un isteift; tomehr, kad wiffas sinnaas no zittahm semmehm falassa un kohpâ faleek, tad dohmas gan jo gaischas paleek, un gan drihs rahditohs, ka sinnaht warrain, kapeh; schi seema tahda ihpasehiga bijusi. Nu mehâ no awiseshm sinnam, ka no isgahjuschâ Oktoberâ lihds paschu schi gadda Merzu dauds semmes-tribzeschanas, gan drihs wiffas semmes mallâs irr bijufchas, un faut paschâ Kursemmê nekahdu ne effam mannijuschî, tomehr tas warr buht, ka tannî gaisa-sakarschanâ, kas zaur schahm semmes-tribzeschanahm zehlusfees, arri muhsu seemas-laiks mihtstas un nepastahwigs palizzis irr. Rahdâs dwinâs lahgâs muhsu semmes-lohde irr satribzinata tappusi, un schi kustinaschana irr Abhija fakufi, un Girohpê, Wahzsemme beigusfees.

Zettortâ Oktoberâ pehrnaja gadda pirma tribzeschana notifke, weenâ Abhijas semmê pee Indijas-zuhras — Nowemberi ta bija mannama weenâ Amerikas fallâ, un paschâ Amerikâ. Dezemberi tappe Portugalles-semmê Lisbona pilfats satribzinahts, pehz Unguru-semmê un Ita-

liâ tappe semme kustinata, un Webruara mehnesi wiffuwairak 23schâ deenâ pa daschu gabbalir un pilfatu Schweizern, Prantschu un Wahzsemme zilweki tappe isbaiditi un no mahjahm isdsihtî zaur semmes-tribzeschanu. No wiffahm schahm isbeedinatahm semmehm, Amerikâ irr wiffuwairak zeetusi un grubtibu redsejusi, jo ta semmes-tribzeschana, kas Iota Nowemberi tur notifke, bija ta wiffleelaka. Weens leels galwas pilfats, Bogota fauzams, irr us pussi fagahsts tappis, wiffu stipraki nammi un leelas basnizas fagriiischas, bet jo leelaka nelaimê wehl zittahm weetahm usgahjusi. Leeli kalni weenâ azzumirkli pawiffam apgahsti, trihs mehraini pilfati, dauds muischas un lauschu-mahjas ar wiffseem eedsihwotajeem un lohpeem no gruiischeem kalneem tã apklahtas, ka winnu weetas wairs atrast newarr, leelzelli apbehrti un pasudduschî, esari un uppes pilnas peegahstas, un jaimi esari zaur to zehluschees, ka aisbehrtas uppes few jaimu zellu mekle; ar wâhrdu sakfoht, leels apmahjohts semmes gabbals pagallam ispohstihst, un wairs pasihstams newaid. To darra Deewa spehks weenâ paschâ azzumirkli. Zif taisnigi runna Eihrafs, kad sakka: Raugi, ta debbes un to debbeschu debbesis, tas Deewa besdibbins, un ta semme drebb, kad winsch usluhfo, tâpatt tee kalni un tahs semmes dibbeni kustahs trihzedami, kad winsch us teem skattahs. — Girohpê schihs semmes-tribzeschanas nekahdu leelu skahdi newaid darrijuschas, tomehr wezzôs laikôs aridfan Girohpê zaur tahm leeli pohsta brihnumi redseti tappuschî, wiffuwairak tad, kad Portugallê leels Lisbona pilfats tappe ispohstihst, un tad, kad zittâ lahgâ Italijas semmê Messina-pilfats, ar dauds zitteem gabbaleem tã patt fanihke, fâ taggad no Amerikas effam teikuschi. No scheem notiffumeem turpma warrehs stah-

stiht. Bet ja schurp turp kahds mahzibas = kah-  
rigs zilweks prassitu, kà tad tahs semmes = trihze-  
schanas nahf, un no kurrenes zellahs, tad raudsi-  
fim, ihfunnâ us to atbildeht.

Muhfu semme irr leela, appala lohde, kurras  
wirspuffi ween, tà kà plahnu garrosi pee discha  
maisses = kuffula, redseht warrain un pasihstam,  
un ja arri sudraba un dselschu = kalnu = razzeji buhtu  
par assu simteneem eerakkufshees, tad tas tomehr  
prett semmes leelumu itt nefas newaid, un tee  
allasch wehl tanni garrosi palikkufchi. Kas sem-  
mes lohdes dsillâs eefschâs, jeb paschâ widdit,  
to zilweks ar sawahm azzim muhscham ne dab-  
buhd redseht, jo tik dsilli schis — kaut gan gudris  
kurmis buhdams — ir zittu wainu dehl newarr  
tapt. Tomehr tik dauds warrain saprast, ka  
schis garroses, kurrâ mehsh mihtam, appakschâ  
leelas allas, plaschi dohbumi warr buht un pa-  
teefi irr, un ka tannis woi ugguns degg, woi  
leels karstums rohnahs. To warr nomanniht  
pee teem karsteem deggoscheem awoteem, kas  
dauds weetas, un arri tahdôs aufstôs gabbalôs,  
kur muhschigs sneegs un leddus irr, no semmes  
kuhpdami iszellahs. Kur tee sawu siltumu dab-  
butu, ja appakschâ ugguns nebuhtu? Bet kur  
uggunam buhs degt, tur arri wajjaga luptei un  
deggoschahm leetahm buht, jo bes luptes nekahds  
ugguns newarr degt, un kad uggunam lupti at-  
rauj, tad tas noslahpft. Nu redsam, ka semmes  
eefschâ pulks dedsamu leetu rohnahs, jo sehwele  
tohp papilnam atrasta, un semmes elje, jeb sem-  
mes = dahrwa daschâs weetas itt kà no awota is-  
teff. Tee leeli dohbumi appaksch semmes newarr  
bes luptes buht, un kad schi lupte pee tahm  
bedsigahm leetahm peetoht, tad schis sahlf eekar-  
fetees un degt. Ja pee schi karsta degguma wehl  
uhdens tohp klabt, tad karsti twaifi jeb garrini  
zellahs, kà to jau katra pirti warr redseht.  
Scheem garrineem leels spehks, wissuwairak  
tad, kad tee kahdâ weeta eeflehgti, un teem brihwa  
iszelschana pee gaisa newaid. To warr kufnis,  
pee zeeti aisslehgteem pohdeem, kurrôs uhdens  
wahrahs, daschadi ismehginahf. Geslehgti gar-  
rini ar walti us ahra gaisu zaurspeschahs, tee  
ar leelu trohkfni isprahgst, traufus un pohdus

saplohfidami, un teem tahds spehks, ka tee wissu  
lihds rauj, un sadragga, fo ween aissneeds un  
aiskerr. Kad nu semmes dohbumôs tahdi paschi  
garrini zellahs un pulkâ sakrahjahs, tad tee arri  
us gaisu iseet spehschahs, un kad nekahds zau-  
rums newaid, kur tee isfluht warretu, tad tee  
ar warru iszellahs un iseeschamu mefle. Rabbi,  
kad tahdu islaischamu zaur ugguns = wehmejeem  
kalneem dabhu, tad semmes = trihzeschanas nezeemi  
buht, un wiss, kas dsillâ semmes flehpi sawah-  
rihts un sakausehts, lihds ar ugguni un spehzi-  
geem garrineem zaur scho kahru muttehm iseet  
laukâ; tee tad isgahsch duhmus, ugguni, ak-  
minus, sakaufetas semmes = leetas, un ahtraki  
uebeles darbotees, kamehr semmes eefschâ wiss  
atkal fluss palizzis, tas irr, kamehr teem kar-  
steem un slapjeem garrineem nekahdas iszelscha-  
nas gaisâ wairs newajjaga. Bet kad schee gar-  
rini nekur newarr isfluht, tad tee semmi patrik-  
zina, tad semmes = garrosi jadrebbe un jakustahs,  
ittin kà zilweks, kam drudsis irr, drebb un trih;  
tad semme uhdens = wilneem lihds tē zellahs, u  
nolaischahs, tē ussprahgst, tē atkal sakriht, tad  
kalni tohp apgahsti, grawas un eeleijas pilbitas,  
uppes peebehtas, pilfati un zeemi ispohstitt, un  
tur, kur leijas bija, tur jaumi kalni un pakalni  
rohnahs; brihscham arri paschâ juhwas = widdit  
jaunas fallas iszellahs, un wezzas appaksch  
uhdena sustin isjuhhd. Uppehm un leelahm strau-  
mehm zittads zelsch tohp norahdihts, un kur scho-  
deen baggata semme ar tuhstoscheem eedsihwota-  
jeem bija, kas pillis, muischâs, namnôs, buh-  
dâs laime pahrtiffe, kur dahrsi, druwas, meschi,  
un wissi brangumi bija, tur rihtâ tihrs klajums,  
un pohsta tufnefs. Tahdai nelaimci ne warr  
isbeht, jo ta bes preekschinnahm nahf, un lee-  
lus semmes gabbalus reisē pahruemm, un ne-  
weens newarr sinnahf, zil breefniga, woi zil  
lehna ta semmes = trihzeschana buhs. To daschu  
reisi ta ittun weegli pahreet, un gan knappi man-  
nâma. Kursemme no semmes = trihzeschanas irr  
weenmehr swabbada palikkufi, tomehr arri pee  
muns daschâ weeta irr mannihts tappis, ka ista-  
bas = leetas magkeniht kuftejuschees — arridsan  
Kreerwu = semme nekahdas warrenas semmes = trih-  
zeschanas newaid bijuschas, jo ta, kas pehrâ

gaddâ pee melnas jubras tappe manmita, lehnâm ween pahrgahje. Kad nu sunnam, fâ semmes-trihzeschanas zekahs, tad gan warr dohmaht, fâ tahs pee ihpafchigeem gaisa-notiffumeem, un arri pee mihsstahm, woi nepastahwigahm see-mahm warr wainu turreht, jo tee eekschigi semmes-karstumi, fâ fâ ahderes appafsch muhsu isteiftas semmes-garroses welkâhs, tee karsti, miglaini, twaisaini garrini, fâ zaur ugguns-kalneem, un pee semmes-trihzeschanahm islaischahs, tee warr gan tif dauds speht, fâ gaisz zittads paleek, ne fâ winsch bes ta buhtu bijis. Bet fâ mahht, to wissu ittin gaischi isteift un parahdiht? Deewa leelums un spehks, Deewa padohms irr neisteizami! Tas Kungs ween darra brihnumus un winna zellus neweens ne-warr isprast. — Pee semmes-trihzeschanahm, tã fâ pee leeleem pehrkoneem un stohrmeem tahs gaisa-glahses stipri kriht, tas irr: tas dshws fudrabs, fâ schinns glahses eelifts, tas fawelkâhs un tannis glahses ittin semni stahw. No tahdas gaisa-glahsu frischanas tiffai warr sinnahht, fâ bahrgs laiks usees, bet to newarr papreefsch sinnahht, woi semne trihzehs, jeb ne. No putneem un lohpeem teiz, fâ winnu kaulds kahda preefschrahdschana irr, kad semmes-trihzeschana usees; gaisa-putni bailligi ween apfahrt skraidohht, un ehkâs pachnu meklejoht; tãpatt ir mahju putni ittin nemeerigi paleekoht, funni kanzohht, wehrfchi maunoht, sirgi siveedsohht zaurahm deenahm un naktim, pellehm, un schurkeem neeffohht rumschana winnu zaurumds, fakki wisswairak ar struppahm spalwahm, farkanahm azzim, lihkeem muggureem trakkojoht un gallã aisbehgohht — bet, brihnumus! zuhlulohpeem ittin nekahda mannischana no semmes-kusteschanas ne effohht. Einmams, zilweki, pee lohpeem tahdas sihmes prasdami, jau mohdrigi buhs to fagaidiht, kam nahkt buhs, bet, fur Deewain isbehg? tas muhs wissur warr afrast, un mums jasakka weenmehr ar Dahwidu: Kur noefschu preefsch tawa garra? Kurp behgfschu preefsch tawa waiga? Kahpschu es us debbesim, tad tu tur effi, jeb darrifschu es sawu gultu elle, \*) raugi, tu tur arri effi. Nemschu es auserka spahraus, un palifschu patt jubras gallã, tad

ir tur tawa rohka manni waddihs un tawa labba rohka manni turrehs.

— 3.

\*) Elle, swehtds rakstds ne ween to mohku-weetu nosihme, kurrã muhschiga pasuschana, bet arri wissas tumschas un dsittas allas, fâ semmes appafschã un tahdas scheitan Dahwidus prahtã turr. Wezzds laikds zilweki dohntaja, appafsch tahs semmes, fur mehhs mihtam, wehl zittu pasauli effam, fo appafschas pasauli jeb e lli faukt zeenija. Paganem bija ihpats elles-deews, fo stipri zeenija, un mehhs Kursemneeki wezzds laikds arri dauds gudraki nebijam, kad ir mehhs semmes-mahminu zeenijam.

### Teefas fluddinafchanas.

Wissi un jebkurri parradudeweji, kam pee Johann Kristian Rüdiger konkursã dalla buhtu, kurra is-teefaschana wehl pee tahs Kuldigas aprinka teefas pastahw, no schihs peeminnetas teefas puffes scheid tohp usfaukti, 12tã Jubli deenã schi gadda teefas ruhme fanahkt, fã teem schinni termihni warr sinnanu darriht, fâ teem sawa labbuma dehl pehz augstaka preefschrahkta irr wehrã janem un jaspreesch.

Kuldigas aprinka teefa 2trã Jubli deenã 1828. 2

Kahrliis von Roschull, aprinka teefas fungs.

(Nr. 495.) E. Günther, siftehrs.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Darwaldineeka wissas Kreewu Walsts u. t. j. pr., tohp no tahs Sarkanas muhschas pagaste teefas wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanas pee tahm atlikfuschahm mantahm ta nomirruscha Uschawes fainneeka Gaisianu Zukkuma buhtu, fã arridsan tec, kam kahda atdohschana pee ta peeminnetã fainneeka Gaisianu Zukkuma irraid, zaur scho teefas fluddinafchanu aizinati un usfaukti, lai tee pirmeji, pee sarde-schanas sawas teefas, ar sawahm prassischanahm, woi paschi, woi zaur weetneekreem un klahstahweta-jeem, fã wehlehts irr; bet tee ohtri, pee strahpes tahs diwfabrtigas parradu atdohschanas, eeksch diweem mehnescheem, un prohti wisswehlati lihds 7tu-Augusta mehnescha deenu schi gadda, fâ par to weenigu un isfledhsamu terminu irr nolikka, scheid melbetees, un tad fagaidiht, fo teefa spreedihs. No buhs wehrã

nent! Jelaists ar to appaktschraftu un sehgelu tahs Krohna Sarkanas muischas pagasta teefas tanni 7ta Zuhni mehnescha deend 1828. I

(C. W.) † † † Mangel Janne, pagasta teefas preekschschdetais.

(Nr. 70.) C. G. Lange, pagasta teefas frihweris.

Pehz Zihrawas pagasta teefas spreeduma teef wissi, tau tainas parradu prassichanas pee to Zihrawas fainneeku Pohres Klahwa, kas sawas mahjas patz adewisi, un par kura mantu konkurse nolikta, us- aizinati, lai wiswehlaki lihds 7tu Zuhli 1828 pee schih pagasta teefas peeteizahs. Zihrawas pagasta teefa 26ta Meija 1828. I

Zihse Zehlab, pagasta wezzakais.

(Nr. 28.) C. Knaut, pagasta teefas frihweris.

No Behrsmuischas pagasta teefas tohp wissi parradu deweji ta lihdschinniga Behrsmuischas fainneeka Did- duku Zehkaba, par kura mantu konkurse nolikta, aizi- nati, lai wiswehlaki lihds 14tu Zuhli 1828ta gadda peeteizahs pee Behrsmuischas pagasta teefas. 14ta Meija 1828. I

† † † Jaune Wittum, pagasta wezzakais.

(Nr. 14.) H. C. Unbehaun, teefas frihweris.

No Rundahles pagasta teefas tohp wissi parradu deweji ta nomirruschu fainneeku Kekkil Jahna, Krengel Jahna un Jagsiel Indrika, par kura mantahm inventariuma truhkuma dehl konkurse no- likta irraid, wiswehlaki lihds 17tu Augusta f. g. pee schih pagasta teefas aizinati, fewi peeteiktees, un tad sagaidiht, kas pehz likkumeem spreesst tapz.

(C. W.) Jannis Sprizzis, pagasta wezzakais.

(Nr. 42.) J. G. Simsohn, pagasta teefas frihweris.

Zahschu fainneekam Eenapohram ir tanni 19ta Meija mehnesi f. g. diwi sirgi no peegullas nosagti tappusch; tas weens irr 4 gaddus wezz, gaischi dule melnahm krestim un asti un ar pagaischu pabahu dullu deggonu. Un tas ohts irr 8 gaddus wezz, loh- sumrauts kuplahm mahrluku krestim un prett skausstun diwi pirfsta plattuma weena balta sibmite. — Wet- schee sagli tomehr weenu wezzu sirgu tanni weeta pe- mettusch, tad nu, kas sinnu warrehs skappeht, goho maksu sagaidih.

Zahschu pagasta teefa 2tra Meija 1828.

† † † Jaun Matschull Mattih, pagasta wezzakais.

(Nr. 23.) Georg, teefas frihweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihge tanni 18ta Zuhni 1828.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 73 $\frac{3}{4}$ kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kannepu . . . . . tappe maksahs ar	1	—
5 — papihru naudas . . . . .	1	33	1 — linnu labbakas surtes — —	1	25
1 jauns dahlderis . . . . .	1	30	1 — — flitakas surtes — —	—	80
1 puhrs rudsu . . . . . tappe maksahs ar	—	85	1 — tabaka . . . . .	—	80
1 — kweeschu . . . . .	1	30	1 — dselses . . . . .	—	70
1 — meeschu . . . . .	—	65	1 — fweesta . . . . .	1	90
1 — meeschu = putraimu — —	1	10	1 muzza filku, preeschu muzza — —	4	50
1 — ausu . . . . .	—	55	1 — — wihschmu muzza — —	4	75
1 — kweeschu = miltu . . . . .	2	—	1 — farkanas fahls — —	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	40	1 — rupjas leddainas fahls — —	4	25
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	85	1 — rupjas baltas fahls — —	4	—
1 — firnu . . . . .	1	—	1 — smalkas fahls . . . . .	3	75
1 — linnu = sehklas . . . . .	1	50			
1 — kannepu = sehklas . . . . .	—	75	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weena maksu.		
1 — kimmenu . . . . .	1	50			

3 st zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.